

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 6.I 1966.

Vijeće: dr Dušan Arneri, ing. Oton Štajnhaus, Petar Koceić

Ukrcaj tereta na brod - Šteta prouzrokovana ukrcajem - Brodar koji tuži lučkog skladištara na osnovi ugovora o ukrcaju tereta, ne može od njega zahtijevati naknadu štete za teret oštećen prilikom ukrcaja, ako je slugač ukrcao onoliko broj ne oštećenih koleta za koji je dobio nalog od brodarara, i ako je brodar za ukrcane koleta izdao čistu teretnicu koja ne sadrži oštećeni teret - Na ovo ne utječe ni činjenica da je u postupku dokazano da su neka koleta stvarno oštećena, ako su ta koleta ostala u luci ukrcaja, jer brodar nije dokazao štetu koju je pretrpio, budući da odgovara samo za teret koji je primio na prijevoz - Primalac nema aktivne legitimacije prema lučkom slugaču koji je ukrcao teret, jer mu teretnica na temelju koje tuži ne daje to pravo

Tužitelji su brodar i primalac tereta, a tuženik je lučki stivačor. Tužitelji navode da je prilikom ukrcaja jednog bagera nastala šteta jer je taj bager pao, pa se potpuno razbio. Kako je pao na jedan već drugi ukrcani bager, i taj drugi je bio oštećen. U postupku je utvrđeno da su navodi tužbe istiniti. Osim toga ustnovljeno je da su oba bagera iskrcana iz broda i ostavljena na obali, da je brodar dao nalog tuženiku da ukrca 9 bagera, da je tuženik stanoviti broj bagera ukrcao, da su svi ukrcani bageri bili neoštećeni, te da je na ukrcane bagere brodar izdao čistu teretnicu.

Sud je odbio tužbu među ostalim i iz slijedećih razloga:

Tužitelj pod 1/ zasniva svoj odštetni zahtjev na pravnoj osnovi ugovorne štete koju mu je tuženik nanio neuređnim ispunjenjem ugovora o ukrcaju tereta na brod. Međutim, iz tužbe proizlazi da je tužitelj pod 1/ naložio tuženiku da izvrši ukrcaj devet bagera na brod "Om Saber", a iz teretnice od 8.VIII 1963. vidi se da je tuženik taj ukrcaj u redu izvršio. U smislu člana 31, stav 2, t.8 Zakona o ugovorima o iskorišćivanju pomorskih brodova u teretnici se mora navesti stanje tereta prema vanjskom izgledu. Spomenuta teretnica nosi oznaku "Clean on board", što znači da je teret u redu ukrcan na brod, i da je stanje tereta prema vanjskom izgledu u redu. Odatle slijedi da je tuženik kad je predao tužitelju pod 1/ teretnicu, iz koje proizlazi uredan ukrcaj tereta, u redu ispunio svoju ugovornu obvezu, pa tužitelj pod 1/ ne može od njega s naslova ispunjenja ugovora ništa zahtijevati.

Što se tiče tužitelja pod 2/ on nije dao nikakva dokaza o postojanju bilo kakvog pravnog odnosa između njega i

tuženika ukoliko se to odnosi na štetu o kojoj je riječ u zapisnicima od 5.VIII i 8.X 1963. Iz tužbe proizlazi da je tužitelj pod 2/ primalac tereta po teretnici od 8.VIII 1963. i da ističe svoj zahtjev zbog oštećenja tereta. Takav zahtjev može tužitelj pod 2/ ostvarivati samo prema osobi od koje prima teret na temelju ugovora o prijevozu stvari morem, odnosno po teretnici, a to nije tuženik. Međutim, kako je naprijed navedeno, tuženik je u redu ukrao teret, pa se ni činjenično ne može razabrati koju štetu na teretu želi tužitelj pod 2/ od njega ostvariti. Primjećuje se pak da to nije šteta o kojoj se radi u citiranim zapisnicima, jer su oštećeni bageri ostali u Rijeci, pa nisu uopće predmet prijevoza o kojem je izdana teretnica na temelju koje je tužitelj pod 2/ ovlašten primiti teret.

S obzirom na to što tužitelji nisu za svoju navodnu štetu dali nikakvih drugih dokaza ni u pogledu osnove, ni u pogledu visine, valjalo ih je s tužbenim zahtjevom odbiti.

Izrijeke o parničnom trošku temelji se na čl.143 Zpp.

D.A.

B/ Odluke stranih sudova i arbitraža

ENGLLESKI PRVOSTEPENI SUD

Trgovački odjel /Queen's Bench
Division, Commercial Court/

Presuda od 25.X 1965.

Gesellschaft Bürgerlichen Rechts
and Others c/a Stockholms Rederi-
aktiebolag Svea /"The Brabant"/

Čarter-partija i teretnica - Klauzule čarter-partije obvezuju čarterera da ne izda teretnice koje su za brodara tergotnije - Tipkane klauzule imaju prednost pred štampanima - Brodovlasnikova odgovornost prema imaocu teretnice ne nastaje na temelju zakona zemlje u kojoj je teretnica izdana /a koji zakon propisuje da se obavezno primjenjuju Haška pravila/, nego ta odgovornost nastaje tek kad teretnica postiže učinak ugovora između brodovlasnika i imaoca teretnice, različitog od čarterera

Prvi tužitelj je brodovlasnik njemačkog broda "Brabant", a drugi tužitelj je Njemačko javno trgovačko društvo, koje je uzelo brod "Brabant" u zakup /demise-charter/. Tuženi su uzeli brod u čarter na vrijeme na temelju